

PÄÄSTEAMET

Andreas Kangur
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 23.10.2025 nr 9-2/8588-1

Meie 31.10.2025 nr 1.2-5.1/209-1

Juriidiliste isikute väärteokaristused

Austatud Andreas Kangur

Oleme koondanud info päästeameti menetletavate väärtegude osas ning üldiselt karistatakse juriidilisi isikuid vähe, pigem lahendatakse juriidiliste isikutega seotud tuleohutuslaste puuduste likvideerimine haldusmenetluse käigus. Väärteomenetluste läbiviimise suurimaks takistuseks on rikkumiste iseloom, mida on keeruline juriidilisele isikule omistada. Varasemal perioodil oli suureks takistuseks KarS-st tuleneva juriidilise isiku huvi tõendamine. Järgnevalt toome välja üldised kommentaarid väärteokoosseisude kohta, mida ei ole juriidilise isiku karistamisel rakendatud või on seda tehtud vähe:

Koosseis	Kommentaar
KemS § 48	Sätte ei sea karistust ilma käitamisloata tegutsemise eest, mis on esinev probleem. Käitamisloata tegutsemine ei pruugi alati tuua kaasa ohtu inimese elule, tervisele või keskkonnale, kuid loob raamistiku, mis annab ettevõttele tegutsemiseks konkreetsed nõuded. Samuti näiteks võivad hooldamata kustutussüsteem või mittehermeetiline vallitus mõne realiseerunud õnnetuse korral põhjustada suurt kahju nii inimeste elule, tervisele, kui ka keskkonnale ja väärteo korras peaks saama olulisemaid rikkumisi karistada ka ilma tagajärje saabumiseta. Sätte rakendamise teeb keeruliseks lisatingimus, mille kohaselt peab nõuete rikkumisega kaasnema tagajärg st oht inimese elule, tervisele või keskkonnale. Lisatingimus tundub mõistlik meede ülekriminaliseerimise vähendamiseks, kuid menetluslikult on väga keeruline tõendada ohtu. Eestis ei ole olnud suuremaid õnnetusi SOE/OE ettevõtetes ja seega pole olnud võimalust antud koosseisu menetleda tänases sõnastuses.
TuOS § 49	Avaliku ürituse tuleohutusnõuete rikkumise tuvastamine eeldab nõuete kontrollimist ürituse toimumise ajal kohapeal, mida päästeamet teeb pisteliselt ja vajaduspõhiselt. Enamasti tuvastatakse päästevahendite olemasolu ja kasutusvalmiduse osas puuduseid, kuid nende eest võetakse vastutusele kauplemiskoha pidaja füüsilise isikuna (TuOS § 50). Selleks mitte ette nähtud kohas avaliku ürituse korraldajal on kohustus üksnes kontrollida päästevahendite olemasolu, aga seda on menetluslikult väga keeruline ette heita ürituse korraldajale, sest nt toitudekioskis kustuti omamise kohustus on kioski omanikul.
TuOS § 44	Suurim takistus on kohustuslik tagajärje saabumine (tulekahju, tulekahju oht, takistatud evakuatsioon), menetluslikult on väga keeruline tõendada ohtu. Tagajärjed tekivad eelkõige ja üldjuhul füüsiliste isikute tegevuse tagajärjel ning väga keeruline on juriidilisele isikule süüd omistada.
TuOS § 54	Kvalifikatsiooni rakendamise teeb keeruliseks tingimus, et valehäire peab olema teadvalt põhjustatud ehk koosseis realiseerub läbi konkreetse füüsilise isiku tegevuse. Lisand „teadvalt“ teeb peaaegu võimatuks ka füüsiliste isikute

		karistamise, sest tõendatud peab olema teadlik ja tahtlik tulekahjuteatenupu vajutamine.
TuOS § 52		Elamu või korteri suitsuanduriga varustamata jätmise fakti on keeruline tõendada, kui nt eluruumi kasutav füüsiline isik suitsuanduri laest eemaldab. Päästeameti praktikas mõjutatakse pigem füüsilisi isikuid § 50 alusel.
EhS § 134-140		Ei ole kasutatud, sest ehitise tuleohutuse nõuded tulenevad EhS alusel kehtestatud määrusest ja vastutuse näeb ette TuOS § 44. Ehitus- ja kasutuslubade menetlemine on KOV ülesanne, päästeamet on siin kooskõlastaja rollis.
KarS § 278		Reaalselt rakendatud vaid füüsiliste isikute osas, väga keeruline omistada, kuidas juriidiline isik saaks eritalituse vale väljakutse eest vastutusele võtta.
KarS § 279		Juriidilise isiku osas ei ole olnud juhtumit, pigem on järelevalvet takistanud siiski konkreetne füüsiline isik
KarS § 280		Kasutanud üksnes füüsilise isiku osas, kuna omistada selliselt kergem ja kutsetunnistus, millelt tulevad ka tõendid on isikupõhine. Võibolla see ongi probleem. Lubade menetluses ei ole tavatu, et esitatakse reaalselt pilti mitte kajastavaid projekte või jooniseid, aga kuna peamenetleja on seal KOV, siis meil lihtsalt ei ole midagi menetleda. Teoorias saaks rakendada, kui HM raames esitatakse ettekirjutuse täitmist tõendavaid dokumente aga füüsilise järelkontrolli käigus selgub, et siiski ei ole asjad korras. Siiski läheb menetlusökonomikaga vastuollu ja kuna HM raames niikuinii rakendatakse SR, siis ei hakata paralleelselt teist menetlust läbi viima.
KarS § 352		Omistame pigem füüsilisele isikule, kuna tavaliselt oht on isikupõhine.
KarS § 372		Oleme kasutanud füüsilise isiku osas, kuna samamoodi kutsetunnistusega seotud.

Intervjuueritavad ametnikud koos enda kogemusvaldkonnaga:

Ametnik	kontakt	kvalifikatsioon	kommentaar
Tatjana Filipjeva	Tatjana.filipjeva@paasteamet.ee	TuOS § 50 lg 2	Tuleohutuspaigaldise kontrollimis- ja hooldamisnõuete rikkumine
Irina Belik	Irina.belik@paasteamet.ee	TuOS § 44 lg 2	Evakuatsiooninõuete rikkumine kaubandusettevõttes, VTM lõpetati, sest toimepanijat (tegutsenud füüsilist isikut) ei tuvastatud
Merli Tobreluts	Merli.tobreluts@paasteamet.ee	TuOS § 50 lg 2	
Maria Vahter	Maria.vahter@paasteamet.ee	TuOS § 50 lg 2	Ilma vastava kvalifikatsioonita suitsueemaldussüsteemi projekteerimine
Maria Vahter	Maria.vahter@paasteamet.ee	TuOS § 49 lg 2	Ilma päästeameti kooskõlastuseta avaliku ürituse korraldamine selleks mitte ette nähtud ehitises
Henry Lai	Henry.lai@paasteamet.ee	TuOS § 50 lg 2	Tuleohutuspaigaldise hooldaja sõlmis lepingu ATS regulaarseks hooldamiseks, kuid ei hooldanud ATS-i

Oleksin tänulik, kui saate intervjuude kokkuvõtted ka mulle saata, et asutuse sees veidi otsa vaadata väärtekoosseisudele nende revisjoni kontekstis. Plaanime koostöös siseministeeriumiga avada tuleohutuse seaduse muutmiseks ning ka teie revisjonist tulnud tagasiside oleks hea muudatuspaketi sisustamiseks vastutuse osas.

Vastan meeleldi, kui peaks tekkima täiendavaid küsimusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tiina Kiil
ekspert
ohutusjärelvalve osakond

Tiina Kiil
+372 53804615
tiina.kiil@paasteamet.ee